

شرکت گسترش صنایع و خدمات کشاورزی

(سهامی عام)

شیردوش سیار لاله در مدل‌های تک واحدی و دو واحدی

لین شیردوش استاندارد در ایران با بیش از سی سال سابقه تولید

مناسب برای دوشش (گاو، گوسفند، بز و گاو میش)

دوشش با شیردوش های سیار لاله و با تکنولوژی وستفاليا - سرژ آلمان
مقرون به صرفه است

نماینده‌گی انحصاری شرکت

وستفاليا - سرژ (آلمان - آمریکا) در ایران

صندوق پستی: ۶۱۵۴ - ۱۵۸۷۵

فکس: ۶۶۳۲۸۰۷۳ - ۰۲۱

وبسایت: www.agrisd.net

آدرس دفتر: تهران - میدان توحید - خیابان پرچم - پلاک ۹۱

تلفن: ۶۶۳۳۳۹۱ - ۰۲۱

ایمیل آدرس: agrisd@agrisd.net

کتابخانه تخصصی

فهرست

- ۵ مقدمه
- ۶ جایگاه گوسفند در رده بندی جانوری
- ۷ تقسیم بندی گوسفندان ایرانی
- ۸ قسمتهای مختلف بدن گوسفند
- ۹ تعیین سن گوسفند
- ۱۰ نحوه خرید گوسفند
- ۱۱ روش صحیح ارزیابی گوسفند (با توجه به خصوصیات ظاهری)
- ۱۴ پرواربندی
- ۲۱ مقید کردن
- ۲۵ نحوه گرفتن سر گوسفند
- ۲۶ تشخیص گوسفند چاق از لاغر
- ۳۰ پیشکوتان

مشهد - بلوار وکیل آباد - بولوار امامت - نبش امامت ۱۴ - پلاک ۲

فکس: ۰۵۱۱-۶۰۵۱۰۹۲

تلفن: ۶۰۴۵۶۳۲ - ۶۰۴۱۰۴۳ - ۶۰۴۰۹۵۲ - ۶۰۴۹۹۰۸

www.kdfu.ir / tech@kdfu.ir

تدوین: اتحادیه گاوداران و دامداران صنعتی خراسان رضوی
صاحب امتیاز: اتحادیه گاوداران و دامداران صنعتی خراسان رضوی
گردآوری و تنظیم: مهندس مهدی شاهرخی
مشاوران علمی: آقای مهندس حجازی، آقای دکتر ولی زاده، آقای
مهندس ضیائی، آقای دکتر یاحقی و مهندس فرشید صراف (مدیرعامل
اتحادیه گاوداران و دامداران صنعتی خراسان رضوی)
همکاران این نسخه: مهندس عبدالله نوروزیان، مهندس سیدعلی سعیدی،
مهندس امید حشمتی، مهندس میترا مزنائی، مهندس حسین پوررزاقی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰ تومان

چاپ: دقت

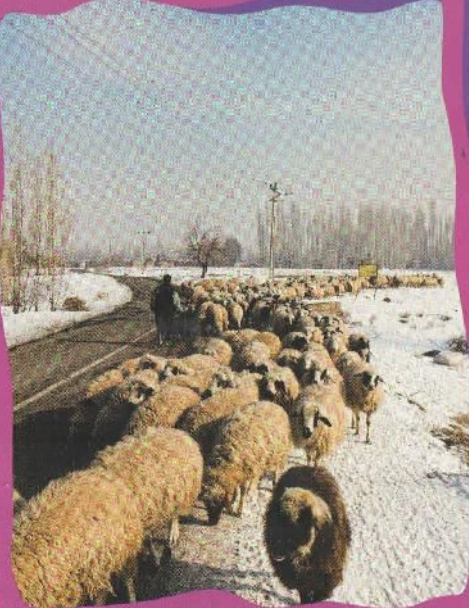
طراحی و صفحه آرایی: روزنه ۴۰ - ۸۴۶۸۸۳۷

مقدمه

از مهمترین عواملی که پیشرفت در هر فعالیت تولیدی و اقتصادی را تضمین می کند، تلفیق دانسته های علمی با امکانات عملی است و این امر به ویژه در برخی از رشته های تولیدی مانند فعالیت های دامپروری و بخصوص گوسفند داری، حائز اهمیت است. در ابتدای سال ۱۳۹۲ و در راستای تغییر نام این اتحادیه به **اتحادیه گاوداران و دامداران صنعتی خراسان رضوی** برنامه هایی برای جلب توجه عموم به دام سبک و پیشرفت صنعت پرورش آن پایه گذاری شد. این سیاست ما را بر این داشت تا قدمهایی هرچند کوچک در راه آگاهی و شناسایی هرچه بیشتر و بهتر دام سبک به فعالان این بخش داشته باشیم. امیدواریم با بهره گیری از اساتید و مشاوره کارشناسان در این امر مفید باشیم. این کتابچه در جهت آشنایی عموم علاقه مندان نسبت به گوسفند طراحی شده است و امید داریم در شمارگان بعدی مباحثی تخصصی را به محضر شما عزیزان ارائه نماییم.

تقسیم بندی گوسفندان ایرانی

گوسفندان ایران بر دو اساس مهم تقسیم بندی شده اند:

۱) بر اساس شکل ظاهر

- الف) دنبه دار ← بدن رنگین ، بدن سفید
- ب) نیم دنبه
- ج) بدون دنبه

۲) بر اساس وزن بلوغ

- الف) سنگین
- ب) متوسط
- ج) سبک

جایگاه گوسفند در رده بندی جانوری

- (Kingdom : Animalia) سلسله : جانوری
- (phylum : Chordata) شاخه : طناب داران
- (Sub-phylum : Vertebrata) زیر شاخه : مهره داران
- (Class : Mammalia) رده : پستانداران
- (Sub-class : Ungulata) زیر رده : سم داران
- (Order : Artiodactyla) راسته : زوج سمان
- (Sub-Order : Ruminantia) زیر راسته یا گروه : نشخوار کنندگان
- (Family : Bovidae) خانواده : تپی شاخان
- (Sub-Family : Caprinae) زیر خانواده : گوسفند و بز
- (Genus : Ovis) جنس : گوسفند

گوسفند نر بالغ را قوچ و گوسفند ماده بالغ را میش می نامند.

تعیین سن گوسفند نحوه گرفتن سر گوسفند

سن و تعداد دندانها

دندانهای شیرین
(تا یک سالگی)

۲ دندان دائمی
(تا پایان دو سالگی)

۴ دندان دائمی
(تا پایان سه سالگی)

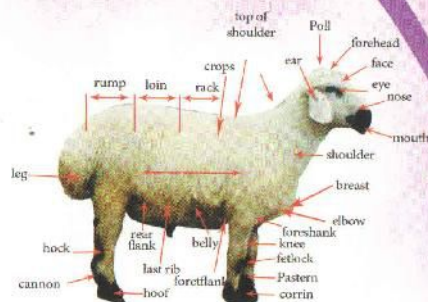

۶ دندان دائمی
(تا پایان چهار سالگی)

تا پایان ۵ سالگی

بالتر از ۵ سال

English	فارسی	English	فارسی
Forehead	پیشانی	Rear flank	کشاله ران
Face	رخ	Hoof	سم
Nose	بینی	Cannon	ساق
Mouth	دهان	Hock	مفصل خرگوشی
Shoulder	گردن	Stifle	ران
Breast	سینه	Fat	دلبه
Elbow	تلقه	Rump	کیل
Foreshank	ساعد	Loin	کمر
Knee	زانو	Rock	پشت
Foreflank	زیر شانه	Top of shoulder	جذوقه
Belly	شکم	Ear	گوش
Last rib	دنده ها و پهلوی	Eye	چشم

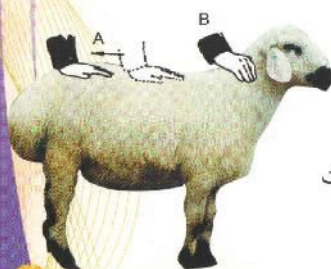
روش صحیح ارزیابی گوسفند (با توجه به خصوصیات ظاهری)

۱. مشاهده کلی

حیوان باید سالم و سرزنده باشد، نه بیمار گونه به نظر برسد. اعضای بدن، سالم، هماهنگ و شاداب به نظر برسند نه اینکه نامنظم باشند.

پاهای عضلانی، قوی و حالت شاقولی نسبت به بدن داشته باشند. پاهای دارای انحنا و زوایای نامناسبی نسبت به بدن بیانگر فرم بدن نامناسب و دام مشکل دار هستند.

۲. لمس اعضای مختلف بدن بشرح زیر می تواند به دامدار برای انتخاب دام برتر کمک کند:

تست پوشش و نیرومندی عضلات نواحی پشت از نوک شانه تا سرین (A)
لمس گردن و سر برای بررسی ضخامت و عاری بودن از جراحت و عوارض نامطلوب (B)

نحوه خرید گوسفند

اولاً گوسفند خریداری شده مورد نیاز باید از محل های مناسب و مطمئن که مورد تایید سازمان دامپزشکی باشد خریداری شود. معمولاً چنین گوسفندانی که مورد تایید سازمان دامپزشکی باشند، واکسینه شده و از قرص های ضد انگل برای آنها استفاده شده است. در مورد خرید گوسفند هر فردی می تواند با یک سری علائم، به بیمار یا سالم بودن حیوان پی ببرد که از جمله آنها می توان به:

• نشخوار کردن

• شفافیت و براق بودن چشم های حیوان اشاره کرد.

با لمس کردن مهره های پشت حیوان می توان به درصد گوشت و چاق و لاغر بودن حیوان پی برد. نگاه کردن به دهان و بینی حیوان میتواند در تشخیص نارسایی ریه به دامدار کمک کند، به این صورت که اگر حیوان آبریزش بینی داشته باشد و ترشحات چرکی دیده شود، می توان به نارسایی ریه حیوان پی برد (پنومونی) در مرحله بعد با کشیدن پشم حیوان آزمایش ساده ای را انجام می دهیم که اگر پشم حیوان به راحتی کنده شود نشان از نارسایی کبد حیوان است (فاسیولوز).

گذاشتن یک دست بر بالای کپل و دست دیگر در وسط یا قسمت میانی ران برای اندازه گیری عرض یا عمق ناحیه لگن (I)

تست پشم در شانه، پهلوها و ران: با گرفتن کف دست به بیرون (یا با پشت دست) پشم ها را باز کنید تا فضای بین پشم به خوبی مشاهده شود (J)

می توان در صورت نیاز به مهار کردن دام اقدام کرد و بررسی دقیق تری روی وضعیت چشم، مخاط چشم، دندان ها، دهان و اندام های تناسلی انجام داد.

۱۳

بررسی عرض شانه و پوشش آن (C)
لمس سفتی جناغ یا انتهای سینه (D)
با گذاشتن دستها بر روی پاها به نحوی که انگشت شست بیرون و سایر انگشتها به داخل باشد میتوان وضعیت ماهیچه ها و فربهی عضلات را حدس زد (E)

عرض کپل، وضعیت اتصال دم یا دنبه به بدن (کپل) و عرض ران ها میتواند در مرحله بعدی مورد ارزیابی قرار گیرد (F)
لمس عرض و پوشش کمر (G)

تست قوس دنده ها و پوشش بدن در آن نقطه (H)

۱۴

مقدمات پروار بندی

خرید بره ها:

در کشور ایران زمان زایش گوسفندان در اواخر زمستان تا اوایل بهار می باشد موقعی که علوفه سبز مراتع در دسترس دام قرار می گیرد و دام بتواند به اندازه کافی از مراتع استفاده کند معمولا شیر خوارگی بره ها از اواسط اردیبهشت تا پایان خرداد تمام می شود و دامدارانی که بنا به هر دلیلی قادر به نگهداری بره های خود نیستند اقدام به فروش بره ها می کنند که بهترین زمان خرید بره ها از نظر قیمت اوایل تیرماه تا اواسط تابستان می باشد، خرید این بره ها در میدان دام و یا اماکن دیگر صورت می گیرد. جثه این بره ها کوچکتر بوده و وزنی حدود ۱۵ تا ۲۰ کیلوگرم دارند و قیمت این بره ها نسبت به قیمت پروار آنها پایین تر است.
فصل پروار بندی در اوایل پاییز می باشد.

۱۵

پروار بندی

منظور از پروار بندی، چاق کردن و کسب حداکثر اضافه وزن اقتصادی یا تولید لاشه جهت تامین گوشت است.

چاق کردن گوسفند با استفاده از جیره مناسب و اقتصادی در حداقل زمان مناسب را پروار بندی می گویند. هدف پروار بندی بهبود وضعیت عضلانی و ذخیره چربی در داخل بافت های عضلانی می باشد. عمل پروار بندی در بره های جوان و گوسفندان بالغ و پیر انجام می شود. همه نژادها قابلیت پروار دارند اما سرعت رشد در آنها متفاوت بوده و طول مدت پروار نیز برای نژاد های مختلف متفاوت است. بهترین سن برای شروع پروار بندی سن ۴ تا ۵ ماهگی و پایان آن ۸ تا ۹ ماهگی است. در تغذیه گوسفند پرواری باید از علوفه خشبی و مواد کنسنتره ای استفاده نمود.

۱۶

شرکت ازن تجهیز

ارائه کننده برترین سیستم های ضد عفونی کننده

بیش از ۲۰۰۰ دستگاه نصب شده در ایران

استفاده از آب ازن دار به جای آب داغ در CIP شیر دوشی

ضد عفونی و کاهش حشرات در سالن شیر دوشی

کاهش بار میکروبی شیر و بیماری ورم پستان

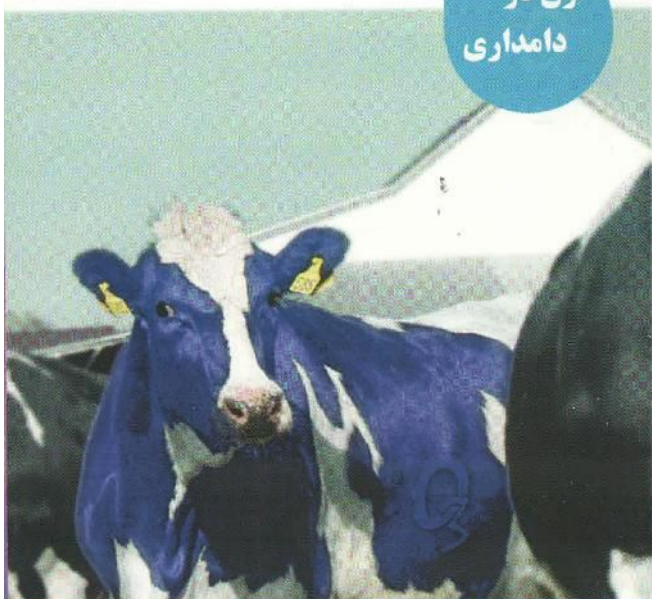
ضد عفونی زایشگاه و آب مصرفی گوساله ها

شرکت ازن تجهیز

نماینده انحصاری فروش و خدمات پس از فروش
شرکت ازن آب در استان خراسان

ازن در
دامداری

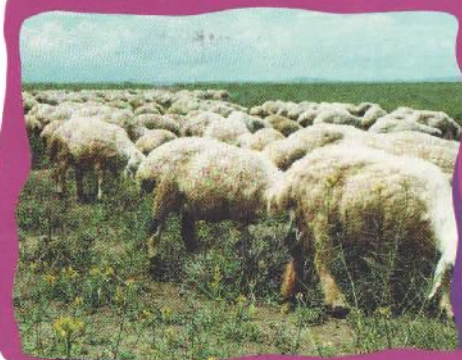
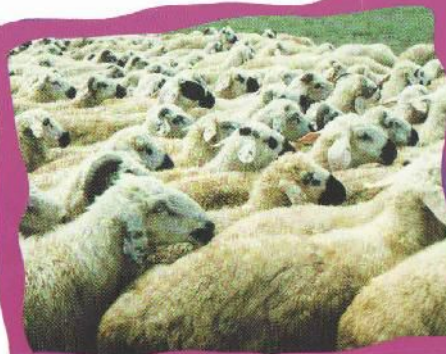
info@ozonetajhiz.com

www.ozonetajhiz.com

۰۵۱۱ - ۷۶ ۷۷ ۹۹۷ - ۱

نکات قابل توجه در زمان پروار بندی

- در پرواربندی محدودیتی جهت مصرف غذا وجود ندارد.
- در پرواربندی در صورت امکان از راهپیمایی طولانی جلوگیری شود.
- بازدهی گوسفندان کم دانه بیشتر از گوسفندانی است که دانه بزرگ دارند.
- استفاده از سیلو ذرت نقش مهمی در کاهش هزینه تغذیه و سلامتی سیستم گوارش دارد.
- گوسفندان قبل از پرواربندی به لحاظ تغییر جیره، به بیماری آنترتوکسمی واکسینه شوند.
- هزینه خرید بره ها حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد کل هزینه ها را شامل می شود.
- بره های خریداری شده در اوایل تابستان باید تا اوایل پاییز در چراگاه ها نگهداری شود (به لحاظ رشد جسمانی و موجود بودن علوفه).

مقید کردن

بسیار پیش می آید که دامدار نیاز به گرفتن و جابجایی گوسفند دارد. برای این کار ابتدا باید گوسفندان را به یک محوطه کوچکتر و محصور تر هدایت کرد. سپس باید به آرامی سوی گوسفند رفت و در یک فاصله نزدیک به یکی از سه طریق زیر گوسفند را گرفت.

۱. گرفتن یکی از پاهای عقب درست بالای مفصل خرگوشی و بلند کردن آن از زمین

- اما بره هایی که در فصل پاییز خریداری میشود بلافاصله به پروار بسته می شود.
- بهترین شکل پروار بندی زمانی است که بره ها ابتدا ۲۰ تا ۳۵ کیلوگرم وزن داشته باشند و در زمان فروش ۴۲ تا ۵۵ کیلوگرم وزن داشته باشند.
- در زمان پروار دانه های غلات بلغور و یاله شوند (بخصوص زمان پروار بندی میشهای پیر و لاغر).
- آزمایشهای تجربی نشان داده است که حداکثر دوره پروار بندی ۳ ماه تا ۱۰۰ روز می باشد.

۳. گرفتن دست در زیر چانه و بالا بردن آن به نحوی که قدرت مانور و حرکت از دام گرفته شود.

۲. گرفتن پوست ناحیه کشاله ران و بلند کردن پا از زمین

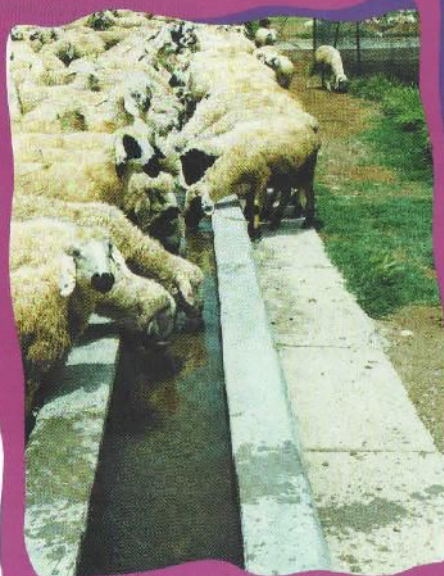

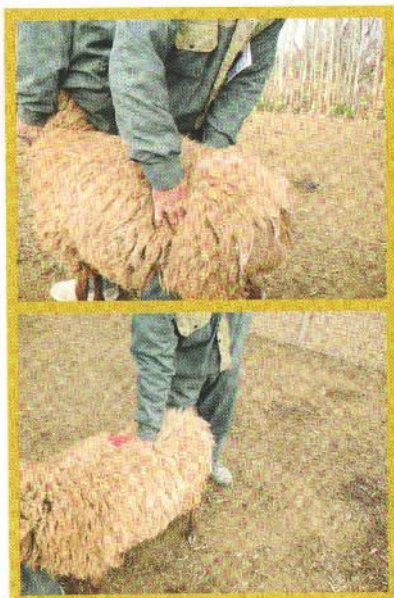
گرفتن گوسفند از طریق سر

۲۵

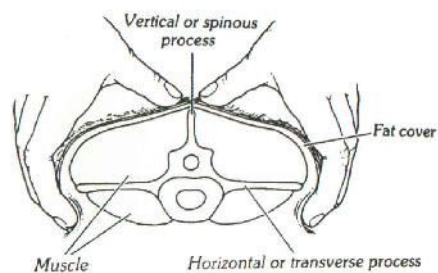
۲۶

۲۷

تشخیص گوسفند چاق از لاغر

با این روش میتوان حدود فربهی دام را حدس زد. برای این کار باید با دست مقدار عضلات و پوشش چربی در انتهای راسته پا بین استخوانهای اتصال لگن به خط افقی پشت و دنده را لمس کرد. در گوسفندان دم دار میتوان به جای لمس کمر یا انتهای راسته وضعیت مهره های دم را لمس کرد. اندازه گیری درجه فربهی گوسفند با این روش به ۵ درجه قابل تقسیم است
امتیاز یا اسکور ۱ و ۲: لاغر
امتیاز یا اسکور ۳: خوب
امتیاز یا اسکور ۴ و ۵: چاق

۲۸

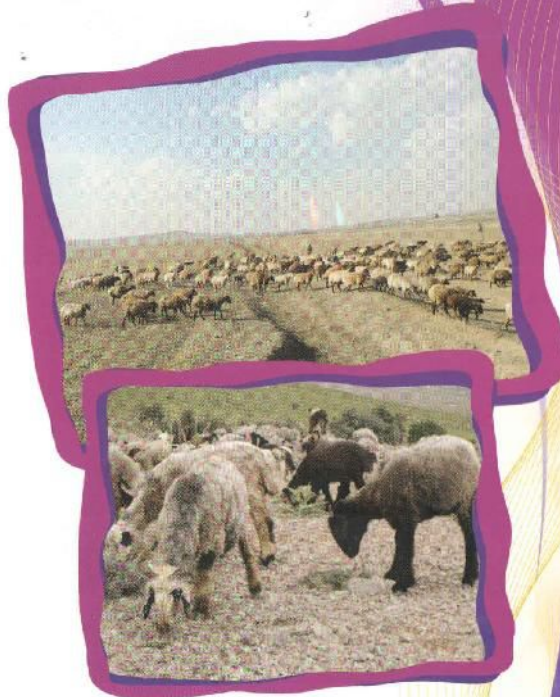
لاغر

خوب

چاق

دامداران استان و کشور

- مبتکر و بوجود آورنده جشنواره های دامی در کشور
- نگارش، طراحی و راه اندازی ایستگاه پرورش و اصلاح نژاد بز کرکی جنوب خراسان در شهرستان سریشه
- عضویت در کمیته راهبردی حفظ ذخایر ژنتیکی دام و طیور کشور
- مشارکت در برنامه ریزیهای کشوری برای گوسفند و بز به دفعات متعدد

- دارا بودن بیش از ۵۰ عنوان نشریه، مقاله و تحقیق به زبانهای فارسی و انگلیسی
- همکاری در نگارش و تدوین بخش گله داری طرح جامع توسعه کشاورزی و منابع طبیعی خراسان
- تدریس در مراکز آموزش عالی و مراکز دانشگاهی در مقطع کارشناسی
- مدیر عامل و عضو هیئت مدیره انجمن متخصصین علوم دامی خراسان به مدت ۱۰ سال
- مسئول و عضو هیئت داوران بیش از ۳۰ جشنواره گوسفند، بز، شتر و اسب در کشور
- در سال ۱۳۸۷ بعنوان (بازنشته نمونه) در محور علمی پژوهشی مورد تقدیر و تشویق سازمان جهاد کشاورزی خراسان قرار گرفتند.

پیشکسوتان

نام و نام خانوادگی: سید مجتبی حجازی
مدرک تحصیلی: فوق لیسانس
محل اخذ مدرک: دانشگاه تهران - ۱۳۴۵
سابقه کار: ۴۳ سال (۳۳ سال بخش دولتی و ۱۰ سال بخش خصوصی)

در سال ۱۳۴۷ و پس از ورود به بخش دولتی، «ایستگاه اصلاح نژاد و پرورش گوسفند عباس آباد، مشهد» را پایه گذاری و راه اندازی نمود. در طی ۳۰ سال مدیریت بر این مرکز، اطلاعات علمی بسیار منسجم و دقیقی را گردآوری کرد که زمینه پایان نامه های دکتری و فوق لیسانس بسیاری از دانشجویان را فراهم آورده. سنتز و ایجاد دو نژاد جدید گوسفند برای اولین بار در کشور با بازدهی بسیار مطلوب به نامهای ایران بلک و آرمان از دیگر اقدامات ایشان می باشد. در سال ۱۳۶۵ طرح تولید قوچ و بز نر اصلاح شده با همکاری مردم را طراحی و نگارش نمود که به عنوان طرح محوری مورد تصویب قرار گرفت.

دیگر اقدامات ایشان عبارتست از:

- اصلاح نژاد و تولید و پرورش هزاران قوچ اصیل بلوچی و توزیع آن بین

KHORASAN ANIMAL FEED MILL CO.
www.khorakdamkhorasan.com

کارخانه خوراک دام خراسان

وابسته به اتحادیه گاوداران خراسان رضوی

اولین تولید کننده خوراک دام در شرق کشور

دارنده ISO 9001 : 2008 در سیستم مدیریت کیفیت از ACL انگلستان

کارخانه: تربت حیدریه - کیلومتر چهارده گنبد - مقابل شهرک صنعتی
تلفن: ۰۵۱۲۹۳۴۰ - ۰۵۱۲۹۳۴۱ - ۰۵۱۲۹۳۴۲ - ۰۵۱۲۹۳۴۳ - ۰۵۱۲۹۳۴۴
فکس: ۰۵۱۲۹۳۴۳
دفتر مشهد: بلوار وکیل آباد - بلوار امامت - امامت ۱۴ - پلاک ۴
تلفن: ۰۵۱۱۲۹۰۸۰۱ - ۰۵۱۱۲۹۰۸۰۲ - ۰۵۱۱۲۹۰۸۰۳
فکس: ۰۵۱۱۲۹۰۸۰۴

باسکول سازی نامی الکترونیک

اولین تولید کننده انواع باسکول الکترونیک، خادما ی و متحرک در تمام کشور از ۱۰ کیلوگرم تا ۱۰ تن

باسکول جاده ای

NET-0000 D

باسکول جامکش متحرک

انتقال

NET-60000F - NET-3000

فرغون دچرخه

NET-1400GA

باسکول متحرک

انتقال

فرغون ۴ چرخ دچرخه

۱۰ سال گارانتی
۱۰ سال خدمات پس از فروش
برای کلیه محصولات

درس: مشهد بزرگراه آسیایی، خیابان آزادی، آزادی ۹۱، نبش هماد ۵ ساختمان کیمیا خام، طبقه اول، واحد ۱۰۷
تلفن ثابت: ۰۶۶۷۵۵۴۰ / ۰۶۶۷۵۵۶۰ فکس: ۰۶۸۵۴۵۳۱ همراه: ۰۹۱۵۸۲۱۹۵۱۵

www.namet.com - www.namet.ir - info@namet.com